

B.A. 1st Semester (Honours) Examination, 2022 (CBCS)
Subject : Sanskrit
Course: CC-I

934

Time: 3 Hours**Full Marks: 60***The figures in the right hand margin indicate full marks.**Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

1. प्रत्येकात् विभागात् न्यूनतया प्रश्नत्रयं स्वीकृत्य दशप्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिपिमात्रित्य समाधीयताम्।
 2×10=20
 निम्नलिखित प्रश्नगुलिर मध्ये दृश्ये प्रश्नेर उत्तर सरल संस्कृते देवनागरी लिपिते लिखते हवे। प्रत्येकटि विभाग थेके अष्टत तिनाटि करे प्रश्नेर उत्तर अवश्यै कराते हवे।

विभाग:- 'कः'

विभाग - 'क'

- (a) वाल्मीकि-मुखात् निर्गतः आदिश्लोकः लिख्यताम्।
 वाल्मीकिर मूर्ख थेके निर्गत आदिश्लोकटि लेखो।
- (b) संस्कृत प्रतिशब्दः लिख्यताम् - अनघः, तुरङ्गः:
 संस्कृत प्रतिशब्द लेखो - अनघः, तुरङ्गः
- (c) 'ततार सन्धामिव सत्यसन्धः' — कः खलु सत्यसन्धः? अत्र 'सन्धा' शब्देन किं बोध्यते?
 'ततार सन्धामिव सत्यसन्धः' — सत्यसन्ध के? एथाने 'सन्धा' शब्देर द्वारा कौ बोधाना हयेछे?
- (d) प्रकृति-प्रत्ययः निरूप्यताम् —
 प्रकृति-प्रत्यय लेखो —
 - (i) जगाद
 - (ii) विहाय
- (e) 'इत्येकपक्षाश्रयविकलवत्वादासीत् स दोलाचलचित्तवृत्तिः' - श्लोकांशस्य अन्तर्निहितार्थो लिख्यताम्।
 'इत्येकपक्षाश्रयविकलवत्वादासीत् स दोलाचलचित्तवृत्तिः' - श्लोकांशाति अन्तर्निहित अर्थ लेखो।

विभाग:- 'खः'

विभाग - 'ख'

- (f) 'किरातार्जुनीयम्' इति काव्यस्य टीकायाः टीकाकारस्य च नाम लिख्यताम्।
 'किरातार्जुनीयम्' काव्येर टीका ओ टीकाकारेर नाम लेखो।
- (g) वनवासकाले युधिष्ठिरः कस्मिन् वने निवसति? कः तावत् वर्णिलङ्घी?
 वनवासकाले युधिष्ठिर कोन वने थाकतेन? वर्णिलङ्घी के?

(h) सन्धिविच्छेदः क्रियताम् ।

सन्धि विच्छेद करो ।

(i) भवज्जगीषया

(ii) गुणानुरागादिव

(j) 'न बाधतेऽस्य त्रिगणः परस्परम्' - अत्र त्रिगणः शब्दस्य अर्थः स्पष्टीक्रियताम् ।

'न बाधतेऽस्य त्रिगणः परस्परम्' - त्रिगण शब्देर अर्थ लेखो ।

(k) 'धिनोति हव्येन हिरण्यरेतसम्' - श्लोकांशस्य अन्तनिहितार्थीं लिख्यताम् ।

'धिनोति हव्येन हिरण्यरेतसम्'- श्लोकांशटिर अन्तनिशितार्थ लेखो ।

विभागः - 'गः'

विभाग - 'ग'

(l) 'वृहत्त्रयी' इति शब्देन किं बोध्यते?

'वृहत्त्रयी' बलते की वाक्यो ?

(m) रामायणमवलम्ब्य विरचितस्य एकस्य महाकाव्यस्य नाम लिख्यताम् । केन रचितम् इदं महाकाव्यम्?
रामायण अवलश्न करें विरचित एकटि महाकाव्येर नाम लेखो । ऐसे महाकाव्यटिर रचयिता के?

(n) संक्षिप्ता टीका लेख्या - किरातार्जुनीयम्

संक्षिप्त टीका लेखो : - किरातार्जुनीयम्

(o) अश्वघोषविरचितयोः महाकाव्ययोः नाम लिख्यताम् ।

अश्वघोष रचित महाकाव्याद्वाटिर नाम लेखो ।

(p) भट्टिकाव्यं केन विरचितम्? अस्य काव्यस्य वैशिष्ट्यं निरूप्यताम् ।

भट्टिकाव्य के रचना करें? ऐसे काव्येर वैशिष्ट्य की?

2. निम्नलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं प्रश्नचतुष्टयं लिख्यताम् । तन्मध्ये प्रश्नद्वयम् अवश्यमेव संस्कृतभाषया लिख्यताम् ।

5x4=20

निम्नलिखित प्रश्नेषु यथेच्छं प्रश्नचतुष्टयं लिखते हवे । तार मध्ये दूषि प्रश्नेर उत्तर अवश्यै संस्कृते लिखते हवे ।

(a) बङ्गभाषया अनुवादः कार्यः ।

वाला भाषाय अनुवाद करो ।

स किंवदन्तीं वदतां पुरोगः स्ववृत्तमुदिश्य विशुद्धवृत्तः ।

सर्पाधिराजोर्भुजोपसर्पं प्रपच्छ भद्रं विजितारिभद्रः ॥

अथवा,/ अथवा,

सानीयमाना रुचिरान् प्रदेशान् प्रियद्वारो मे प्रिय इत्यनदत् ।

नाबुद्ध कल्पद्रुमतां विहाय जातं तमात्मन्यसिपत्रवृक्षम् ॥

YOGA

(b) बङ्गभाषया अनुवादः कार्यः।

बाला भाषाय अनुवाद करो।

स किं सखा साधु न शास्ति योऽधिपं हितान् यः संशृणुते स किम्प्रभुः।
सदानुकूलेषु हि कुर्वते रति नृषेष्वमात्येषु च सर्वसम्पदः॥
अथवा,/ अथवा,

महौजसो मानधनः धनार्चिताः धनुभृतः संयति लब्धकीर्तयः।
न संहतास्तस्य न भिन्नवृत्तयः प्रियापि वाञ्छन्त्यसुभिः समीहितुम्॥

(c) सप्रसंङ्गं सरलसंस्कृतभाषया व्याख्यायताम्।

सप्तसङ्गं सरल संस्कृतभाषाय व्याख्या करो।

कलत्रनिन्दा गुरुणा किलैवमभ्याहतं कीर्तिविपर्ययेण।
अयोधनेनाय इवाभितपं वैदेहिबन्धोर्हदयं विद्दे॥
अथवा,/ अथवा,

तथापि जिह्वः स भवज्जगीषया तनोति शुञ्च गुणसम्पदा यशः।
समुनयन् भूतिमनार्यसङ्गमाद् वरं विरोधोऽपि समंमहात्मभिः॥

(d) संस्कृतभाषया भावसम्प्रसारणं कुरु।

संस्कृत भाषाय भावसम्प्रसारण करो।

अहो दुरन्ता वलवद्विरोधिता।

अथवा,/ अथवा,

आज्ञा गुरुणां ह्यविचारनीया।

(e) 'शिशुपालवधम्' इति महाकाव्यस्य उत्सः कः ग्रन्थः? 'शिशुपालवधम्' इति काव्यस्य विषयवस्तु समाप्तः: आलोच्यताम्।

'शिशुपालवध' काब्येर उत्स कोन ग्रन्थ? एर बिषयवस्तु संक्षेपे आलोचना करो।

(f) 'सौन्दरानन्दम्' इति काव्ये कति सर्गाः विद्यन्ते? अस्य काव्यस्य वैशिष्ट्यानि समाप्तः: लिख्यताम्।

सौन्दरानन्द काव्यातिते कश्चिति सर्ग आছे? काब्येर बैशिष्ट्य संक्षेपे लेखो।

3. अधोलिखिते प्रश्ने प्रश्ने यथेच्चं प्रश्नद्वयं लिख्यताम्।

10×2=20

निम्नलिखित प्रश्नातिरिक्तम् ये कोनो दूषि प्रश्नेर उत्तर दाओ।

(a) सीताविसर्जनकाले सीतालक्ष्मणसंवादम् अवलम्ब्य सीतायाः चरित्रचित्रणं क्रियताम्।

सीताविसर्जनेर समय सीता ओ लक्ष्मणेर कथोपकथन अवलम्बन करे सीतार चरित्रचित्रण करो।

(b) को वनेचरः? वनेचरस्य वक्तव्यं किरातार्जुनीयोक्तदिशा विशदीक्रियताम्।

वनेचर के? वनेचरेर वक्तव्य किरातार्जुनीयम् अनुसारे आलोचना करो।

(c) भारवे: रचनाशैली विश्लिष्टाम्।
भारविर रचनाशैली विश्लेषण करो।

(d) टीका लेख्या।
टीका लेखो।
(i) कुमारसम्भवम्
(ii) श्रीहर्षः
